

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

14. An si Pontifex dispensaret sine justa causa, ut simplex Sacerdos conferat Sacramentum Confirmationis, dispensatio si valida? Imò notatur non cessare hanc facultatem, mortuo Pontifice qui eam ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76359)

20 Tract. I. De Potestate Pontificis

in Act. Apostol. *tr. 2.6. vers. An vero Episcopi.* hanc sententiam esse renerariam, nam prædicti Auctores tenent, & alii non esse contra communem sensum. Multi enim Doctores, licet dicant Papam posse, & qui id expressè asserunt, pauci sunt. Si autem his Doctoribus addas eos, qui censent Episcopum in sua Diocesi idem posse, quod Pontifex in toto Orbe, quos referam statim, videbis multò plures esse, qui nostram sententiam doceant quàm oppositam, & etiam Sotum sibi ipsi repugnare. Nam non semel hanc doctrinam tradit, cum qua non potest consequenter dicere, non posse Episcopum dispensare, ut Presbyter suæ Diocesis ministrat sacramentum Confirmationis, qui id concedit Pontifici in toto Orbe. Hucusque Pontius; qui postea multis aliis rationibus conatur hanc suam firmare sententiam; docens tamen, hodie non posse Episcopos hac vi facultate, quia consuetudine & vñ iam eis hoc facere interdicitur est.

7. Sed ego existimo non esse recedendum à sententia affirmatiua, quam præter Doctores à Pontio citatos, tenet Joannes Petit in *Theolog. sacrament. tr. 3. lect. 33.* & Præpositus in *3. part. D. Thom. quest. 72. art. 1. dub. 2. num. 49.* vbi ita asserit: Dubitari potest, num id oritur ex solo præcepto Ecclesiæ, an verò ex diuina institutione: videtur enim ex solo præcepto Ecclesiæ oriri, quod Episcopus non possit eam facultatem in sua Diocesi delegare: nam Episcopus in sua Diocesi videtur id totum posse præstare, quod Summus Pontifex in tota Ecclesiæ; quia tamen in sua gubernatione subest Pontifici, Pontifex Episcopo potest prohibere, ne hanc potestatem deleget.

8. Verum communiter Doctores sentiunt id oriri ex diuina institutione, quod insinuat S. Thomas ad 1. & alij, qui rationem assignant plenitudinem potestatis in regenda Ecclesiæ, quæ in solo Pontifice residet: nec verum est quod assumitur, nam etiam supposita omni prohibitione Pontificis, Episcopus non potest ea infallibilitate res fidei definire, qua potest Summus Pontifex, &c. Christus enim primaria quædam nostræ Religionis capita soli Pontifici commisit, cui commisit regimen totius Ecclesiæ.

9. Aduerte quòd licet ex sola prohibitione Ecclesiastica id denegatum esset Episcopis, ea tamen prohibitio tantæ esset virtutis, ut eorum concessionem posset irritam reddere: atque adeò communi sensu reddatur irrita per cap. *aqua*, citatum, nam quamuis collatio Confirmationis sit exercitium Ordinis, ipsa tamen concessio est actus iurisdictionis, quam proinde Summus Pontifex potest efficaciter impedire. Ita Præpositus; cui adde Petrum à Sancto Ioseph in *idea Sacrament. cap. 14. resol. 2.* Auerlam de *sacrament. Confirmat. quest. 72. sect. 3.* Hurtadum de *sacram. Confirmat. diffie. 13.* Ochagaitiam de *Sacram. tract. de Confirmat. quest. 10. n. 13.* Dicendum est igitur solum Sacerdotibus, & solum à Summo Pontifice, posse hoc ministerium delegari. Nullum enim fundamentum, nullum exemplum, aut indicium adest, ad hanc facultatem vterius extendendam. Et hoc totum intelligi debet fundari in ipsamet institutione Christi: alioqui non potest Summus Pontifex dispensare in iis, quæ sunt de substantia Sacramentorum. Itaque Christus ipse instituit, ut ordinarius quidem minister Confirmationis esset Episcopus, per extraordinariam verò delegationem sui Vicarij possit etiam esse Sacerdos.

10. Admonet tamen; & optimè Azorius *tom. 2. lib. 5. cap. 1. q. 6.* non debere, nec solere Pontifices in hoc facile dispensare, sed solum pro regionibus infidelium, in quibus rari sunt Episcopi.

RESOL. XIV.

An si Pontifex dispensaret sine iusta causa, et simplex Sacerdos conferat Sacramentum Confirmationis, dispensatio sit valida?

Imò notatur non cessare hanc facultatem, mortuo Pontifice, qui eam concessit, neque etiam cessat talis facultas, cessante ratione, quæ mouit Pontificem ad eam concedendam. Ex præd. tract. 1. Resol. 6.

§. 1. **H**anc questionem remissè tangit Pontius de *sacrament. Confirm. part. 4. cap. 4. num. 15.* & ad illam affirmatiuè respondet Ochagaitia de *Sacrament. tract. unico, de Confirmat. quest. 10. num. 4.* vbi sic ait: *Notandum est validam esse hanc facultatem, etiam si Pontifex eam concessit sine rationabili causa, atque ita notauit Coninch tom. de Sacramentis, quest. 72. de Confirmatione, artic. 11.* Patet, quia hæc commissio non est dispensatio in lege diuina, quia hæc sine iusta causa inualide semper fit, sed est concessio alicuius potestatis similis ei, quàm Pontifex concederet alicui ad abolendum à peccatis reueratis, quæ valida esset, etiam sine causa, ne penitentes bona fide procedentes damnarentur, si non essent absoluti. Imò ut optimè notauit Suarez *tom. 3. disput. 36.* non cessare hanc facultatem mortuo Pontifice, qui eam concessit, quia gratia est talis concessio, & gratiæ non cessant mortuo concedente, neque etiam cessat talis facultas cessante ratione, quæ mouit Pontificem ad eam concedendam, quia neque dependet ab ea in fieri, neque in conseruari. Ita Ochagaitia; cui ego addo Hurtadum de *sacrament. Confirmat. diffie. 13.*

2. Neque desinam hic apponere verba Ioannis Præpositi in *3. part. quest. 72. art. 11. dub. 2. num. 4.* vbi sic asserit: Petes, an requiratur causa, ut hæc facultas concedatur; & factum teneat? Negat Henriquez *cap. citato, num. 4.* quia alioquin res esset obnoxia multis periculis, & homo meritis posset esse anxius, num Sacramentum validè conficeret, vel reciperet.

3. Hæc sententia est probabilis, quam etiam in praxi Suar. non audeo reprobare *disput. 36. sect. 2. §. tertia pars*, quia de hac re non videtur iudicandum sicut de votis, in quorum relaxatione fit remissio iuris competentis alteri, qui non censetur in eam remissionem consentire, nisi causa saltem bona fide existimetur subesse, cum hic nulla sit dispensatio, & relaxatio iuris alieni, sed simplex deputatio ad aliquod munus iuxta facultatem Pontifici ex Christi institutione traditam, quidquid sit de valore, Pontifex non solet sine causa honesta hanc potestatem simplici Sacerdoti concedere. Sic ille, & ego.

RESOL. XV.

An Pontifex possit variare modum benedictionis Chrismae.

Et ex doctrina prædictæ questionis inferitur, an possit Pontifex indiretè efficere, ut nullus Episcopus valide hoc Sacramentum conferat, &c.

Et an Episcopus benedicens sacrum Chrisma in statu

Sup. hoc in tom. 4. tr. 8. ex doctrina Resol. 32. si-gnauer à lin. 3.

Sup. hoc sua pra in Resol. 11. §. vlt.